

N:o 92.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 Maj 1874.
 — — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring i allmänna lagens stadganden om skogsåverkan.

(Särskilda Utskottets Utlåtanden N:is 2 och 7.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har genom särskilda motioner blifvit väckt förslag om sådan lagförändring, att olofligt tillgrepp af växande skog må anses och straffas som tjufnad.

Att ur teoretisk synpunkt olofligt tillgrepp af skogsalster — äfven om dessa först genom sjelfva tillgreppet skiljas från den fasta egendomen — dock bör betraktas såsom tjufnadsbrott, det lärer af den nyare rättsvetenskapens målsmän anses ostridigt.

Riksdagen antager ock, att det svenska folkets rättskänsla ej blott kan fördraga, utan fast hellre med alltmera mognad öfvertygelse påkallar en lagförändring, hvarigenom skogsåverkan, då den är af svårare art, men icke eljest, förklaras vara tjufnad.

En sådan lagförändring påkallas i synerhet af allmänna meningen i de nordligare delarne af vårt land, der, efter hvad den officiela statistiken gifver vid handen, skogsåverkningarne under senare tider alltjemt tilltagit, och der de bedrifvas såsom en vinstgifvande affär och föröfvas med allt större

större oförsynhet. Detta förhållande förutsätter ingalunda, att gerningsmännen och deras medbrottslige sakna begrepp om handlingens obestridliga tjufnadskaraktär, utan bör snarare tillskrifvas den omständighet, att lagen ej ännu tryckt den rätta stämpeln på handlingens brottslighet och sålunda medgifver de brottslige en i sanning farlig dagtingan med den känsla af skam, som otvifvelaktigt hos dem finnes inneboende och eljest skulle göra sig gällande.

Såsom en betänklighet emot den ifrågavarande lagförändringen har framhållits svårigheten att i åverkansmål åstadkomma så fullständig bevisning, att den tilltalade på grund deraf, utan föreläggande af edgång, kan sakfällas, och att den ifrågasatta förändringen i brottets karaktär skulle försvåra bevisningen emot den tilltalade, enär, om brottet komme att anses och straffas som stöld, domaren skulle, enligt utbildad praxis, merendels anse sig förhindrad att ålägga värjemålsed.

Men den anmärkta svårigheten i afseende på bevisningen torde icke så ofta förekomma, då fråga är om de större skogsåverkningarne. Och i allt fall lærer det kunna antagas, att blotta möjligheten att varda straffad för handel med stulet gods skall förmå i väsendtlig mån afhålla från sådana vidt omfattande köp af oloffligen åtkommet virke, utan hvilka skogsåverkningarne säkerligen icke skulle förekomma i den stora utsträckning, de nu uppnått.

I betraktande af dessa omständigheter anser Riksdagen det böra såsom allmän regel stadgas, att olofligt tillgrepp af träd eller något deraf skall anses såsom stöld eller snatteri, men att derifrån skola undantagas de fall, då någon antingen tillgriper torrt vindfalle eller annat, som ej kan hänföras till växande träd eller delar deraf, eller ock af den växande skogen tager något, som är af så ringa värde, att tillgreppet svårigen kan anses hafva skett af vinstbegär.

Att till en och samma kategori hänföra tillgrepp såväl af det växande trädet som af vindfaldt, men ej torrt träd, har Riksdagen funnit lämpligt dels till större skydd mot tillgrepp af kullblåsta, friska träd, helst egaren ofta först efter någon tid kan vara i tillfalle att låta dem till bruk upphugga eller bereda, dels ock af det skäl att — med undantag af de mera sällsynta fall, då åverkaren gripes på bar gerning — största svårighet torde möta att afgöra, huruvida virke, som af den brottslige innehafves, är taget af kullblåst träd, eller af sådant, som vid tillgreppet var på rot stående, hvaremot i de flesta fall utan svårighet, genom undersökning af virket, lærer kunna utrönas, huruvida tillgreppet skett af frisk eller af torr skog.

I sammanhang med förändringen i åverkansbrottets karaktär anser Riksdagen det böra stadgas, att den, som färdas å annans skog och, för

skada å resetyg eller af annat ofall, nödgas taga något af växande skog eller annat, hvars tillgripande hittills ansetts såsom åverkan, skall vara från straff fri. Äfven har det funnits nödigt att vidtaga åtskilliga förändringar i straffbestämmelserna för de förbrytelser, som fortfarande skulle komma att hänföras till åverkan.

På grund af hvad sålunda anfördt blifvit, har Riksdagen för sin del beslutat en författning, så lydande:

“Häri genom förordnas, att 1, 2 och 16 §§ i 20 kapitlet samt 2, 3, 4, 5, 6 och 7 §§ i 24 kapitlet strafflagen skola erhålla följande förändrade lydelse:

20 KAP.

1 §.

Hvar, som stjal gods eller penningar öfver femton riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst sex månader, der ej annorledes här nedan stadgadt är.

Går värdet ej öfver femton riksdaler, och är gerningen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter ty i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall; då kallas den snatteri; och vare straffet derå böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

2 §.

Om någon å skog eller mark, deri han ej eger del, och den han ej innehafver, eller eger rätt att nyttja, olofligen, i uppsåt att det sig eller annan tillägna, faller eller annorledes tillgriper träd eller något deraf; det skall såsom stöld eller snatteri anses; dock ej i de fall, som i 24 kap. 4 och 5 §§ omtalas.

16 §.

Den som, med vetskap om den olofliga åtkomsten, emottagit, dolt, köpt eller föryttrat något af hvad stulet är, eller besörjt omarbetning eller förändring deraf, skall, med afseende å värdet af det, hvarmed han dylik brottslig befattning tagit, straffas för stöld eller snatteri efter 1 §; vare ock lag som i 10 eller 11 § sägs, der han förut stöld, snatteri, inbrott, rån eller försök dertill begått.

24 KAP.

2 §.

Den, som å annans skog eller mark oloffigen svedjar eller verkställer torf eller ljungränning, böte minst femtio, högst ett tusen riksdaler, eller straffes med fängelse.

3 §.

Hvar, som oloffigen syrer, bläcker eller annorledes uppsåtligen skadar eller förstörer träd å annans skog eller mark, straffes med böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse, der ej gerningen, efter 19 kap., bör strängare straffas.

4 §.

Den, som å annans skog eller mark oloffigen tillgriper växande, eller vindfaldt men ej torrt träd, eller tager gren eller annan del af sådant träd, varde, der ej värdet går öfver en riksdaler, straffad med böter, eller fängelse i högst sex månader.

Lag samma vare, om man å annans skog eller mark oloffigen tager vidfalle, gren, ris eller annat sådant, som torrt och ej till bruk upphugget eller beredt är, eller ollon, nötter, växande gräs, torf eller dylikt, ändå att värdet stiger högre än här ofvan sägs.

5 §.

Färdas man å annans skog eller mark och varder, för skada å rese-tyg eller af annat ofall, nödgad taga något af växande träd eller annat, som i 4 § omtalas; gifve ersättning och vare från straff fri.

6 §.

Delegare i samfald skog eller mark, som derå oloffigen svedjar eller verkställer torf- eller ljungränning, straffes efter ty i 2 § sägs. Siljer eller bortför han derifrån oloffigen träd eller annat, som i 4 § nämndt är, eller missbrukar han eljest sin rätt i samfälligheten, straffes med böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse.

7 §.

Svedjar brukare eller verkställer torf- eller ljungbränning oloffigen å legd jord, vare lag som i 2 § sägs. Gör han derå annan åverkan, eller säljer eller bortför derifrån oloffigen träd eller annat, som i 4 § omtalas, eller öfverträder eljest sin nyttjanderätt; straffes med böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse.

Lag samma vare för boställes innehafvare, kronohemmans eller nybygges åbo och den, som eljest innehafver, eller eger rätt att nyttja annans skog eller mark, så ock för den, som eger jord med inskränkt rätt till skogens nyttjande.“

Riksdagen framhärdat etc.

Stockholm den 20 Maj 1874.